

Politik Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Politik Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29171>

Özet

Politik Yeterlik Ölçeği, bireylerin siyasal süreçleri anlama ve etkileme kapasitelerine dair algılarının ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikolojik araçtır. Hümeysra Toğan tarafından 2006 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bu ölçek, politik katılımın eğitim düzeyi, cinsiyet ve çeşitli psikolojik değişkenlerle ilişkisini incelemeye katkıda bulunmaktadır. Temel amaç, Türk kültürü bağlamında politik yeterliği araştıran araştırmacılar için standartlaştırılmış bir ölçüm aracı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Politik yeterlik, politik katılım, psikolojik ölçek, uyarılma, siyaset psikolojisi, Hacettepe Üniversitesi.

Yazarlar

Hümeysra Toğan

Amaç

Politik Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin siyasi meseleleri kavrayabildiklerine ve siyasi süreçleri etkileyebildiklerine dair inançlarının derecesini ölçmektir. Bu, hem bireyin siyasete etkin bir şekilde katılma konusundaki algılanan içsel yetkinliğini hem de siyasi sistemin vatandaşların eylemlerine duyarlı olduğu inancı kapsar. Bu algılar nicelleştirilerek, ölçek, siyasi davranış ve katılımın psikolojik temellerini anlamak için değerli bir araç sağlamaktadır. Özellikle demokratik süreçlerde aktif katılım teşvik eden veya engelleyen faktörleri araştıran çalışmalar için önem taşımaktadır.

Yapı

Ölçek, siyaset bilimi ve psikolojide merkezi bir çok boyutlu psikolojik yapı olan **politik yeterlik** ([Siyasal yeterlik - Wikipedia](#)) kavramının ölçmektedir. Politik yeterlik genellikle vatandaşların siyasi olayları anlayabildikleri ve etkileyebildikleri hissine atıfta bulunur. Genellikle iki boyutta kavramsallaştırılır: **içsel yeterlik** ve **dışsal yeterlik**. İçsel yeterlik, bireyin siyaseti anlama ve siyasete etkin bir şekilde katılma konusundaki kendi yetkinliğine olan inancını yansıtır. Dışsal yeterlik ise, hükümetin ve siyasi kurumların halkın taleplerine duyarlı olduğu inancı ifade eder. Orijinal kaynak bu uyarlanmış ölçeğin alt boyutlarının aşkça detaylandırılması da, genellikle politik yeterliğin bu yerleşik teorik çerçeveleriyle uyumlu olduğu kabul edilmektedir.

Geçerlik

Sağlanan kaynak içerikte Politik Yeterlik Ölçeği için yürütölen **geçerlik** (Geçerlilik (istatistik) - Wikipedia) çalşmalarına ilişkin spesifik bilgi bulunmamaktadır. Psikolojik ölçek uyarlamasında, ölçeğin hedef költür ve dilde amaçlanan yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünden emin olmak için geçerliyi sağlamak hayati öneme sahiptir. Bu genellikle içerik geçerliyi, ölçüt geçerliyi (ezamanlı ve yordayıcı) ve yapı geçerliyi (yakınsak ve raksak geçerlik, genellikle doğrulamayı) faktör analizi ile değerlendirilir gibi çeşitli geçerlik biçimlerini içerir. Bu bilgiler olmadan, araştırmacılar ölçeği kullanırken dikkatli olmalı ve ideal olarak kendi geçerlik kontrollerini yapmalıdırlar.

Güvenirlik

Geçerliye benzer şekilde, sağlanan kaynak içerik Politik Yeterlik Ölçeği'nin **güvenirlik** (Güvenilirlik (istatistik) - Wikipedia) verilerine dair spesifik bilgi sunmamaktadır. Güvenirlik, bir ölçümün tutarlılığını ifade eder ve ölçeğin farklı koşullar altında istikrarlı ve tutarlı sonuçlar üretip üretmediğini gösterir. Güvenirliyi değerlendirmek için yaygın yöntemler arasında iç tutarlılık (örn. Cronbach alfa), test-tekrar test güvenilirliyi ve değerlendiriciler arasında güvenilirlik bulunur. Uyarlanmış ölçekler için, aracın yeni költürel bağlamda iç tutarlılığını ve istikrarını koruduğunu göstermek zorunludur. Bu bilginin eksikliyi, bu uyarlanmış ölçeği kullanmayı düşünen araştırmacılar için daha fazla psikometrik değerlendirmenin gerekli olduğunu düşündürmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Politik Yeterlik Ölçeği için yapılan **faktör analizi** (Faktör analizi - Wikipedia) hakkında detaylar bulunmamaktadır. Faktör analizi, bir dizi gözlemlenen değişkenin (ölçek maddeleri) ölçtüğü temel gizli boyutlar veya faktörleri belirlemek için ölçek geliştirme ve uyarlamada yaygın olarak kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Ölçeğin teorik yapıya doğrulamaya (doğrulamayı) veya potansiyel temel faktörleri keşfetmeye (açımlamayı) faktör analizi yardımcı olur. Uyarlanmış bir ölçek için, maddelerin yapıya doğrulamayı ve temel yapı boyutlarındaki orijinal ölçekle tutarlı ve hedef popölasyon için költürel olarak uygun olduğundan emin olmak için faktör analizi kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Ölçek Geliştirme - Wikipedia)

Biçim: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir; ancak psikolojik ölçekler için yaygın olarak kullanılan **Likert tipi ölçek** (Likert Ölçeği - Wikipedia) formatında olduğu varsayılmaktadır. Derecelendirme bilgisi mevcut değildir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hacettepe Üniversitesi'nde yapılan yüksek lisans tezi bağlamında, öncelikli olarak üniversite öğrencileri veya genel yetişkin popülasyonu üzerinde kullanıldığını varsayılmaktadır.

Yaş Grubu: Yetişkinler (18 yaş ve üzeri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki bireylerin politik yeterlik algılarının değerlendirilme amacıyla kullanılmaktadır. Spesifik demografik detaylar tezde yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Genellikle **öz bildirim** yöntemiyle uygulanan bir anket veya ölçek formatındadır. Katılımcılardan politik yeterliğe ilişkin ifadelerle kendi algılarına göre yanıt vermeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Politik yeterlik, siyaset bilimi, psikometri, ölçek geliştirme, uyarılma, politik davranış, siyasi katılım.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Mevcut değil

Kurum E-posta Adresleri: hyasmut@yahoo.com

Yazma Adresi: Mevcut değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Politik Yeterlik Ölçeği, Hümeysra Toğan'ın 2006 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için orijinal ölçek geliştiricilerinden veya uyarlayıcıdan izin alınması gerekebilir. Ölçeğin kullanımıyla ilgili herhangi bir ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Yılı: 2006

Kaynaklar

Toğan, H. (2006). *Politik katılımın eğitim düzeyi, cinsiyet ve psikolojik değişkenler bağlamında incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [politik-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Politik Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içerikte Politik Yeterlik Ölçeği'nin maddeleri bulunmamaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM